

Ženy čítali ženy

Ôsmy ročník Univerzitnej noci literatúry

Aj ôsmy ročník Univerzitnej noci literatúry, tak ako siedmy a z rovnakého pandemického dôvodu, bol zorganizovaný online. Organizačný tím tvorený študentkami a študentom Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici pod vedením Dr. Zuzany Bariakovej a Dr. Martiny Kubealakovej z Katedry slovenskej literatúry a literárnej vedy Filozofickej fakulty UMB pripravili sedem video čítaní, ktoré spestrovali sedem večerov aprílového týždňa. Online ročníky UNL sú v mnohom iné ako ročníky zorganizované priamo na univerzitnej pôde, ale majú aj svoje zvláštne výhody: jednou z nich je, že video čítania ostávajú zverejnené na YouTube UNL a môžeme sa k nim kedykoľvek vrátiť.

Tí a tie, ktoré sledovali UNL v premiérovom týždni, najviac oceňovali výber čítajúcich a čítaných kníh. Nuž, práve tieto dve sedmičky sú alfou a omegou každej UNL, v roku 2021 sa organizačný tím vrátil k výročiu storočnice volebného práva žien na Slovensku a najmä sa pripojil k iniciatívam, ktoré systematicky a dlhodobo poukazujú na nerovné postavenie žien v spoločnosti. Možno až pričasto zabúdame, že dejiny žien sú rovnako dlhé ako dejiny mužov, ako aj že ženské práva sú ľudské práva, preto vybranými ukážkami sledovali rozmanitosť životných údelov. Uvedomujeme si, že svet čelí rozličným výzvam. Sme svedkami mnohých globálnych i osobných kríz. Často sme necitliví a nevieme, ako na ne zareagovať. Mnohé z našich ukážok prinášajú aspoň čiastočné odpovede na to, ako sa zachovať v stave ohrozenia, ktoré dnes číha za každým rohom, alebo nám aspoň pomáhajú empatickejšie načúvať.

Aj preto večerné čítania začali zostra, ženou, ktorá intenzívne vníma nerovnosť a nebojí sa ju aj nahlas a priamo pomenovať. A nielen to! Snaží sa veci aj aktívne meniť. Redaktorka a novinárka **Zuzana Kovačič Hanzelová** čítala úryvok z diela Ottesy Moshfegh *Môj rok pokoja a odpočinku* (Literárna bašta, 2020, preložila Daniela Krnáčová). Nasledovala známa Banskobystričanka, vysokoškolská pedagogička a prekladateľka **Paulína Šedíková Čuhová**, ktorá čítala z vlastného prekladu románu Olgy Grjasnowej *Právna nejasnosť jedného manželstva* (Literárna bašta, 2020). Oslovenie prijala aj riaditeľka Gymnázia Andreja Sládkoviča v Banskej Bystrici **Iveta Onušková** a poviedkou *Svetlo* predstavila knihu Elizabeth Strout *Znova Olive* (Inaque, 2020, preklad Kamila Laudová). Detské čítanie zastrelila **Eva Urbanová**, literárna kritička a absolventka slovenského jazyka a literatúry na UMB, autorka detskej knihy *Jeleňatý*

a *Kravatý* (F. A. C. E, 2019). Veľké meno v oblasti antidiskriminácie a rovného zaobchádzania, ľudských práv žien a rodovej rovnosti je **Janka Debrecéniová**, na UNL si posvietila na *Odkiaľ je život dokonalejší* autorky Silvie Avallone (Inaque, 2020, preložila Ivana Dobrákovová). Poradkyňa v Európskom parlamente, kde sa špecializuje na oblasť vnútornej bezpečnosti, zamestnanosti a práv žien, **Karolína Koščová** sa v sobotu večer zmenila na hlas Rachel Kushner a jej hrdinku z románu *Klub Mars* (Inaque, 2020, preklad Marína Gálisová). Posledné čítanie patrilo **Nadežde Zemaníkovej**, germanistke a prodekanke pre štúdium na Filozofickej fakulte UMB, absolventke univerzity v Jene. Malenu Ermanan poznáme ako matku Greta Thunbergovej a autorku citlivého rodinného svedectva *Scény zo srdca* (Literárna bašta, 2020, preložila Adriana Kollárová).

7 aktívnych žien v role čítajúcich, 7 výborných angažovaných autoriek, 7 silných textov, 7 literárnych večerov, takmer 1 000 zúčastnených v súťažiach a viac ako 7 000 videní, 13 partnerov, v zákulisí 12 žien a 2 muži spolu vytvorili nezabudnuteľný ôsmy ročník Univerzitnej noci literatúry, študentského dobrovoľníckeho podujatia, ktoré sa nezastavilo ani v pandemických časoch, no ktorého organizačný tím verí, že v roku 2022 sa stretneme opäť naživo v priestoroch banskobystrickej univerzity.

Dovtedy čítajme, počúvajme (sa), zaujímajme sa, konajme a rešpektujme sa.

Všetky čítania sú stále dostupné na YouTube Univerzitná noc literatúry.

tím UNL